

Med Tonita på hemmavatten sommaren 2006!

Text och foto: Kjell Gustafson

Sex säsonger med Tonita! Tänk vad tiden går!

Mina ambitioner när jag köpte henne var att i första hand använda Neptunkryssare nr 39 till att kappsegla med då det är en fantastisk kappseglingsbåt för segling i entypsklass.

Jag hade också tankar på att någon gång traila henne för att segla på för mig nya vatten.

På lånad trailer gick färden i år upp till Ö-vik från Uppsala. Resan gick snabbt och bekvämt efter 945:an. Första stoppet gjordes vid Dalälven vid matstället med kinesiskt stuk.

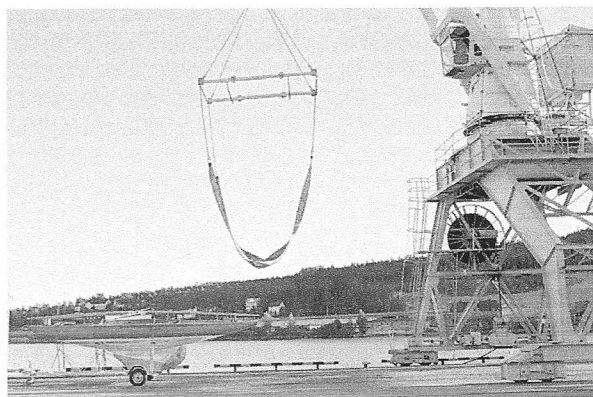
Nästa matrast skulle bli vid Högakustenbron. Precis när de höga pylonerna på den pampiga bron reste sig vid horisonten, bytte min gamla bandspelare sida på musikkassetten.

Introduktionen till musiken Chess började dåna vilket gav en förstärkt känsla av synintrycket.

För Tonita var resan mellan Uppsala och Ö-vik bekant sedan tidigare! Jag fick höra Gunnar Harjus dråpliga berättelse om hur han fick gå ur lastbilen som Tonita stod på när de skulle köra under viadukterna för att kontrollera frigången. Det var endast decimetrar kvar mellan rufftaget och betongvalven. Bilköerna växte och tutorna tjöt! Men det var bara att ignorera för de skulle ned till Ekoln för att kappsegla någon gång på 60-70 talet.

Vid halv tio på kvällen den 26 juni i år parkerade jag Tonita i Ö-vik vid kranen med **"gul topp"**! Gunnar hade bokat för sjösättning kl.10.00 dagen efter. Jag hade

lite svårt att hitta kranen först! Vid hamnen för Ö-viks SS var den inte! (Inom parentes kan sägas att vid Ekolns Segelklubbs hamn vid Skarholmen har de skaffat en jättebra kran som tar 4 ton och som har elmotor med mjuk fin gång. Väldigt bra för båtar som kommer med trailer och vill vara med och kappsegla. Jag tyckte det var lite spännande att premiärlyfta Tonita där med den nyinstallerade centrumlyften av fyrkantsrör som jag monterat i 39:an under våren ovanpå två bottenstockar och väl förankrad i de två nya 16 mm kölbultarna.) När jag väl hittat jättekranen och det var dags att lyfta med "gul topp" i Ö-vik så snurrade jag med fingret som tecken på att kranföraren kunde lyfta! **Det kunde han verkligen!** Det sade bara swopp och så var Tonita 3 meter upp i luften på två-tre sekunder. Så går det till när man lyfter med en sjåarkran för gods till stora lastbåtar, och centrumlyften fick därmed sitt verkliga elddop.

Kran "Gul Topp"

SM-seglingarna veckan efter midsommar seglades i strålände väder och under fina förutsättningar. Vi bodde kungligt, Niklas Engström och jag, helt utan kostnad mitt i Ö-vik i en fabriksvilla från sekelskiftet. Sponsrade med bostad gjorde den på orten välkände färghandlaren och seglaren Gunnar Harju.

Trysunda fiskehamn

Närheten till hamnen och det fina boendet gjorde att vi kunde lägga fokus på att komma ut i god tid före start och kolla vindarna, jag tror faktiskt att vi var snabbast ut på fjärden alla dagarna.

Niklas och jag gjorde vårt hittills bästa SM med Tonita. En 13:e plats blev placeringen. Kanske var det tack vare de goda förutsättningarna för uppladdning eller var det kanske så att Tonita kände sig hemma i Ö-vik där hon haft sin hamn mellan åren 1960 och 2000.

Tonita fick sen ligga kvar Örnsköldsvik Segelsällskap efter SM i fyra veckor. På fredagseftermiddagen den 28 juli seglade Berit och jag från ÖSS hamn ut mot kusten nästan helt förutsättningslöst. Vi hade köpt 2 stycken sjökort. "Det är ju inte alla som vill segla efter bilkartan eller alternativt telefonkatalogen" eller hur Roffe?

Vi seglade mot Trysundaön en mycket vacker ö, omkring 13 sjömil från ÖSS hamn. Berit hade läst på lite i turistbroschyren! Plats för 30 båtar i gästhamnen i Trysunda hamn, vi undrade om vi skulle få plats? Inga problem, endast 6 båtar låg i hamnen då vi lade till vid 20-tiden på kvällen. På lördag förmiddagen tog vi några timmars promenad, jag fotograferade flitigt med min gamla ärvda "Voigtländer VITO B" tillverkad i slutet av 50 talet, en liten praktisk kamera helt utan exponeringsmätare. **Digitalt?** Jovisst, bilderna finns på CD. Jag föreslår att vi ser dem tillsammans vid något tillfälle i vinter på en Neptun-kryssarträff.

Vi såg en mycket välvårdad ö med röda fina hus i hamnen, ett vitt litet träkapell från år 1620 tror jag det var. Jag uppskattar att det rymde ca 50 personer, fantastiska kyrkomålningar kunde också beskådas inomhus.

Stenarna vid Storviken

Vi gick till Café Sjöstugan där ägaren Martin Ågren visade för oss hur det så ut då han köpte sjöboden. Han berättade också hur han köpte stället för omkring 20 år sedan, en mycket speciell affär.

Vi var de enda gästerna i caféet, så det blev mycket gemytligt prat med Martin, som stolt berättade att Trysundaön 2006 blivit utnämnd till **Sveriges vackraste ö**. Efter någon timme så gick vi vidare mot ost till de runda stenarnas vik Storviken. Släta stenar i varierande storlekar upp till ca Ø 20 cm, de är mjuka som spädbarnsrumpor och stenarna kunde ses långt upp från strandkanten, likväl som långt ut i vattnet, de var inte alls bevuxna med sjögräs vilket gav ett mycket speciellt intryck och även ett vackert motiv i det klara vattnet. Den fina sandstranden på nord ostsidan var välbesökt av badande barn och vuxna, den nordliga udden med röda klippor var också sevärd.

Efter några timmars segling med spinnaker ned till **Ulvön** på lördagen så skulle vi försöka att hitta en bra hamnplats. På grund av Ulvödagarna så var det extra mycket folk över allt.

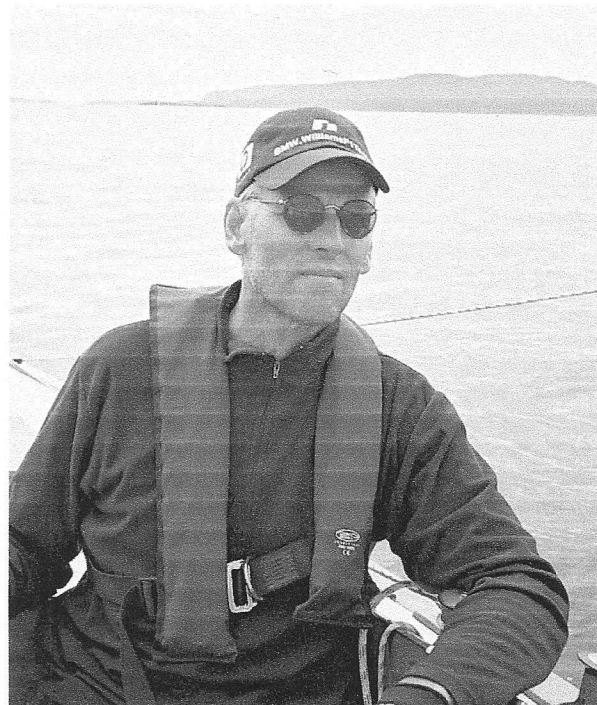
Vi ignorerade "Hotellbryggan" och seglade vidare nära sjöbodarna. "Det där är en gammal Ö-viksbåt som ni seglar!" ropade plötsligt en tidigare ägare av Neppe 199 från en båt nära bryggan. Jag var snabb att fråga om vi kunde få plats i närheten. Det fixade de galant åt oss och när vi nästan var klara med tilläggnen så hördes en ny röst som vänligen påpekade att där skall Tonita inte ligga. "**Hon har alltid legat här, när hon gästat Ulvön.**" Vi förstod direkt att det var lika bra följa traditionen. Det visade sig att vi lyckats att pricka Harjus släktingars sjöbod, de var mycket belåtna med att få se Tonita igen. Kvällen ägnades åt diverse prat. Mycket intressant att få höra om hur de bofasta fiskarfamiljerna levde här förr,

till exempel att de bodde nere vid havet på vintrarna för att havsvattnet gjorde det varmare i sjöbodarna än uppe på land. Sommartid bodde man ovanför bygatan längre upp på ön.

Strålände väder även idag söndag. När vi turistat och handlat livsmedel på Ulvön gjorde vi ordning för seglats söder ut mot Bönhamn. Vid 14.30-tiden släpptes förtöjningarna. NO var den rådande brisen men tyvärr avtog vinden allt mer. Dyningen som låg kvar från nattens SO vindar gjorde det ganska besvärlig när vi passerat Södra Ulvön. Vi försökte att segla effektivt med spinnakern men den stod 1/3 del av tiden för att sedan kollapsa och sen fylla igen! Det gick verkligen inte fort, och sjön gick för hög för att kunna köra med utombordaren!

När vi senare fick sjölä från Höglosmen nära Bönhamn så var det en stor lättnad, och Tonita sköt åter fart i den nu mycket svaga vinden. Efter 4 timmar och en kvart med en avverkad distans på endast 9,5 Nm

kunde vi äntligen lägga till för ett efterlängtat restaurangbesök på Arnes Krog. Både maten och den välkylda Zeunerts-ölen och vinet smakade förträffligt bra efter dagens guppande på havet.

Kjelle berättar vidare i nästa nummer!

Med Tonita på hemmavatten sommaren 2006!

Fortsättning från nr 4 2006

Text och foto: Kjell Gustafson

Utsikt från Arnes Krog i Bönhamn

Måndag kl. 11.00 styrdes kursen åter mot norr, till Sveriges högsta ö. Vi seglade i lätta vindar i strålande sol, med bedårande vackra vyer runt omkring oss var vi än skådade. Blånande höga öar vid horisonten och ett vackert milt dagsljus fick mig att utbrista **“Detta måste vara paradiset”** då vi seglade med spinnakern uppe, med den värmande solen i ryggen och endast sett två segelbåtar på långt avstånd under fyra timmars seglats från Bönhamn. Vi ankrade upp i den lilla runda östra viken på Mjältön som har ett mycket moderat vattendjup på endast 3 m.

Där låg ett 6-7 båtar vid de tre flytbryggorna. I hamnen det var enkelt och välordnat med grillplats och TC och som vanligt ingen trängsel. Flera promenadstigar fanns på ön vi tog den till Sundsbodarna och vände, bra för kroppen att promenera en bit, efter dagens

seglande. “Gott om mygg, var det ont om”!
Toppen!

Toppen? Ja visst den är faktiskt 236 m hög på Mjältön, promenaden upp avverkades på cirka en timme. “Waoow!” Vilken fin utsikt horisonten runt, både mot kust skärgård och in mot land. På vägen ned passade jag på att titta på “sevärdhet” som det heter! Grottan! Berit tog en kort paus på 15 min när jag kollade in “bostadsrätten”.

Turistsegla med Neppare och få se nya vyer är mycket inspirerande och avkopplande och jag rekommenderar det absolut som ett komplement till kappseglandet. **“Back to basic”** och **“Nature forever”** tror jag är motton, som många fyrtio- och femtiotalister skulle uppskatta enormt istället för att fara runt med storbåten med hela “tjocka släkten” ombord.

(Kanske ett bra läge för att marknadsföra en Neptunkryssare eskader till sommaren 2007!)

Kömanholmen blev nästa hamn för proviantering. Den gamla vita och röda orginalspinnakern till Tonita sydd av Örtengrens segelmakeri på 60 talet förde oss mot hamn även i dag. "Gullan" som är smeknamnet på vår gamla Seagull, fick jobba för första gången på den här semestern. Motorn startade som vanligt på första rycket då vi skulle in sista biten 300 meter i älvmynningen till gästhamnen i Köpmanholmens BK. 60 pix för tillgång till elspis, porslin, ett litet bord, stolar och fri dusch kan man verkligen inte klaga på. Så enkelt att bara lägga kosingen i en liten låst plåtlåda i klubbstugan som var öppen hela dygnet. Vi tog en 20 minuters promenad till restaurangen vid färjeläget till Ulvön. Starköl och mat! Jo, jag tackar jag.

Onsdag. Promenad till Konsum centralt i brukssamhället för att proviantera, man måste ju ha mat för dagen också. Något fiske brukar jag aldrig hinna med, tiden går åt till att segla, vika segel, laga mat, fotografera, och titta på natur m.m. I dag hade vi en fin bris på kryss ut från Köpmanholmen som faktiskt är ett samhälle i en vik och inte en holme! Namnet förpliktar ju inte i detta sammanhang. När vi var tvärs Järvöns södra spets blev det en stunds stiltje och efter en stund vred vinden från OSS till VNV. Vår seglats fortsatte några distansminuter till Vågöns stora västliga vik där vi beslöt att lägga till. Vi fick där en härlig kväll i det fina kvällsljuset i bra lä för den nordostliga och nu ganska hårda byiga vinden. Det enda lilla problemet var att jag var tvungen att vada sista biten för att förtöja Tonita med anledning av att det grundade upp

Mjältön - Sveriges högsta ö - 236 m

kraftigt de sista 5 metrarna in vid land. Strax bakom Tonita blev det snabbt mycket djupt. Så vi tog det säkra före det osäkra att faktiskt lägga i två ankaren då det var en stor öppen fjärd bakom aktern. Vi låg säkert hela natten och vi hade heller inte några som helst problem med nya ofördelaktiga vindriktningar.

Torsdag strålande sol som vanligt, den enda skillnaden var att i dag var det nepparvind, 10-12 sekundmeter i nordostlig riktning. Vi hade haft planer på att segla nord ostvärt till Skags udde, men vi beslöt att segla in till Ö-vik istället. När vi passerat Hörnskatans kummel ringde vi till Gunnar Harju och meddelade att vi strax skulle passera lantstället. Sonja och Gunnar vinkade glatt och frenetiskt från altanen till oss från deras mysiga sommarhus då "deras" Tonita slörade förbi med oss i bra fart. På eftermiddagen tog vi bilen till Skags udde den kända fyrplatsen som nämns i sjörapporten, mycket sevärt.

På fredagen kl. 11 bjöd Sonja och Gunnar på en fin sommarlunch i stugan och vi berättade om de fina upplevelser vi haft på Höga Kusten under veckan som gått. Gunnar och Sonja fyllde i med lite gamla seglarminnen som de upplevt med vår båt. Kl. två på eftermiddagen kom Nicke Lindström och medhjälpare från ÖSS och lyfte upp Tonita på trailern. **Tack för det Nicke.** 15.00 startade bilresan åter mot Uppsala dit vi anlände 22.00.

Avslutningsvis så kan Berit och jag konstatera att genom att färdas på detta kompatibla sätt så har vi vidgat vyerna och träffat många trevliga människor från Höga Kusten.

Ett stort tack också till Mats Rimmö. Du har en bra trailer!

Bli lite knäppare, kör bil med din Neppare.

Kjelle

Vågön